

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 13, Issue 1 - September 2023

10.22034/FCP.2024.139364.2175

Investigating Afghan women's life experiences of husbands' marital infidelity

Received: 4 / 9 / 2023 Accepted: 14 / 9 / 2023

- 1- **Mohammad Sajjad Afsharzada** PhD candidate, Department of Counseling, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
- 2- ***Ozra Etemadi** Professor, Department of Counseling, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran. O.etemadi@edu.ui.ac.ir
- 3- **Azam Naghavi** Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

Abstract

Background: Marital infidelity is a traumatic interpersonal incident that can lead to cognitive, emotional, and behavioral symptoms in the injured spouse. **Objective:** The current study is to investigate the lived experiences of Afghan women of marital infidelity and how they interact with this phenomenon. **Method:** The current research is applied in terms of purpose and qualitative in terms of execution method. The studied population includes women living in Herat city (Afghanistan) who had the experience of marital infidelity by their husbands and had referred to counseling centers in the year 1400, from which 18 people were selected as a sample using the purposeful sampling method. And they were interviewed using a semi-structured method. The interviews were conducted using the thematic analysis approach proposed by Braun and Clarke (Braun & Clarke, 2021) and information was presented in three primary code categories, categories, and themes. **Findings:** From the analysis of the interviews, three themes (reaction to infidelity, facing infidelity and factors to stay in the relationship), also 11 categories and 114 primary codes were extracted. The method Hollway and Freshwater was used to validate the developed model (Thematic network). **Conclusion:** Based on the findings, it can be concluded that the decision-making and reaction of women in patriarchal and traditional societies towards the phenomenon of marital infidelity is unique to the cultural-social context of the society. Almost all women in this study have decided to stay in the relationship, albeit against their wish. At the practical level, the findings of this research can be used by counselors who work with Afghan couples in the field of marital infidelity.

Key words: *marital infidelity, women, Afghanistan*

Introduction

The universal definition of infidelity is elusive due to variations across societies and cultures (Navabinejad et al., 2023). Generally, infidelity can be defined as the engagement in intimate relationships involving sexual and emotional affection with a third party, consequently breaching the commitment of the marital relationship, and causing emotional distress to the betrayed spouse (Choupani et al., 2021). Weiser & Weigel, introduces a broader perspective on infidelity, which can include sexual, emotional, or virtual-based relationships or a mix thereof (Bakhtyari et al., 2021). Therefore, sexual infidelity pertains to physical, sexual acts with individuals other than one's partner, emotional infidelity to emotional connections outside the primary relationship, and virtual infidelity incorporates both emotional and sexual aspects within the digital realm (Selterman et al., 2021). Although cultural variations exist across diverse societies, infidelity within marital relationships is generally deemed immoral and unethical (Samadi Kashan et al., 2019). Marital infidelity is a complicated issue, affecting the involved individuals and potentially imposing risks on other family members and broader society. Predominantly, the betrayed party tends to bear the most severe harm (Amani et al., 2020). Clinical observations and empirical studies confirm that uncovering and acknowledging infidelity can lead to detrimental consequences, interrupting both partners' emotional and behavioral functioning (Esfandiyari Bayat et al., 2021). Infidelity's repercussions span various emotional responses, such as aggression, a desire for revenge, feelings of boredom, a sense of victimhood, shock, denial, and, in extreme cases, incidents of spousal homicide or suicide (Bashirpour et al., 2020). Generally, the mental health of spouses engaged in infidelity deteriorates under such circumstances (Dehghani & Dehghani, 2023). Considering the increase of marital infidelity in different societies and its consequences, it should also be noted that infidelity is a specific cultural phenomenon that should be studied and intervened in this cultural context. Therefore, the issue that has been neglected by researchers is the lived experiences of Afghan women from the phenomenon of marital infidelity, which is mentioned in this research.

The purpose of the current research is to investigate the life experiences of Afghan women of marital infidelity and how they interact with this phenomenon. Based on this, the current research can fill this big research gap and be considered a great help for counselors and specialists in the field of mental health. Also, this research can be effective in improving research literature in the field of marital infidelity. Therefore, the main problem in this research is:

How do Afghan women experience marital infidelity and what kind of attitude do they have towards this phenomenon?

Methodology

The current study employed a qualitative thematic analysis (Braun & Clarke, 2021). Participants were purposively chosen from women residing in Herat city, Afghanistan, who had personal encounters with marital infidelity, meeting specific inclusion criteria. These criteria consisted of voluntary consent to participate, experiencing spousal infidelity within the past year, no impairments that hinders communication, and an age range between 20 and 45 years.

Results and discussion

The primary objective of this research was to delve into the experiences of Afghan women who had encountered infidelity within their marriages. In-depth interviews were conducted with 18 Afghan women who, against their own wishes, chose to remain in the relationship despite their spouses' infidelity. The research findings were organized into three main themes: initial reactions to infidelity, coping mechanisms for dealing with infidelity, and cultural factors. The first theme examined women's initial responses to their partner's infidelity, encompassing a wide range of psychological, emotional, behavioral, physical, and cognitive reactions. These findings align with previous studies that have highlighted the array of negative emotions experienced by women, including anger and shock (Afshari Kashanian et al., 2019; Movahedrad, Alitabar, et al., 2023). Additionally, women reported behavioral responses such as aggression (Soufy et al., 2021), as well as breakdowns in communication (Amani et al., 2020), family disruption (Ariapooran & Hajimoradi, 2021), and physical symptoms like gastrointestinal problems, cardiovascular issues, and respiratory difficulties (Asayesh et al., 2022). The second theme sheds light on the various coping strategies employed by women to navigate infidelity in their relationships. These strategies included attempts to repair the relationship, enduring emotional dissatisfaction while staying in the relationship, and emotional detachment. Some women made efforts to salvage the relationship by practicing forgiveness, a topic that has also been explored in previous research (Bakhtyari et al., 2021; Dehghani & Dehghani, 2023). Forgiveness plays a crucial role in intimate relationships (Greenman et al., 2019). and is considered an integral part of the healing process following transgressions like infidelity. It involves a transitional process that facilitates healing from past offenses and is often emphasized in couples therapy (Fife et al., 2023; Izadi et al., 2022). However, many women felt a sense of obligation to remain in the

relationship, which sometimes resulted in emotional and even physical distancing from their unfaithful spouses. Previous studies have also indicated that individuals may adopt more passive coping strategies, such as avoidance, submission, and diverting attention, when faced with infidelity, particularly when there are children involved and a lack of a supportive network, leading to the decision to stay in the relationship (Fife et al., 2023). The third theme highlights the compelling factors that lead women to remain in their marital relationships, despite their personal desires. These factors encompass family dynamics, cultural taboos, individual circumstances, and economic considerations. In Afghan society, women have limited options for seeking separation from their husbands, as outlined by (Dadras et al., 2022), which include situations of prolonged absence, refusal to provide financial support, incurable illness, or disability on the part of the husband. However, Afghan civil law grants men the freedom to divorce without providing any reason, even allowing for verbal divorces. In practice, the conservative social norms prevalent in the community heavily restrict women's rights to divorce, sometimes leading to instances of severe violence that do not align with local norms or interpretations of Islamic laws. As stated in the Afghan government's report to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW), "Although women have the legal right to seek divorce under specific grounds, most women are unaware of this right. The desire for divorce is uncommon due to the perception of divorce as undesirable in Afghan culture." Moreover, traditional customs and cultural structures in Afghan society hinder women's entry into the job market, impeding their ability to achieve higher status, while men enjoy greater economic and social standing. Consequently, women with limited access to economic and human resources depend on their spouses (Askari et al., 2019) note that Afghan society is deeply ingrained with strong gender stereotypes that delineate boundaries and impose restrictions between the sexes. Deviating from these norms elicits severe social reactions. Patriarchal traditions and beliefs hold significant importance in Afghanistan, dictating the boundaries, ethical standards, and roles of women and men based on biological differences. In this patriarchal system, while women may contribute to production, they are deprived of ownership rights due to men's perceived superiority. Collectivism is a prominent characteristic of this system, diminishing individual autonomy and limiting the utilization of personal abilities. As a result, Afghan women, even after experiencing betrayal within their collective life and cultural beliefs, often prioritize their own desires and do not consider divorce due to its negative consequences.

Acknowledgments

We would like to thank all the women participating in this study.

Authors' contributions

All authors cooperated in designing the research, analyzing the findings, and writing the article. In addition to the previous cases, the first author has also collected data through interviews in Herat, Afghanistan.

Funding

This article did not have any financial support and was done in line with the research of a doctoral thesis.

Availability of data and materials

The data is confidential.

Ethics approval and consent to participate.

In this study, while respecting the ethical principles of the research and maintaining the confidentiality of the participants' information, the purpose of the interview and research has been explained to the research participants. After obtaining satisfaction and clarifying the issue, the interviews have been conducted deliberately.

Consent for publication

The authors of this research have full consent to publish this article.

Competing interests

This research does not conflict with personal or organizational interests.

References

- Afshari Kashanian, O., Zahrakar, k., Mohsen Zadeh, F., & Tajik Esmaili, A. A. (2019). Detection of Predisposing factors in women marital infidelity [Research]. *Journal of Counseling Research*, 18(71), 121-154. <https://doi.org/10.29252/jcr.18.71.121> [Persian]
- Amani, A., Khaleghpanah, K., & Mohamadi, A. (2020). Lived experience of betrayed women in marital relationship in Sanandaj. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 255-272. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1398.9.2.12.8> [Persian]
- Ariapooran, S., & Hajimoradi, R. (2021). The Role of Spirituality Well-being, Forgiveness, and Marital Self-Disclosure in Internet Infidelity in Couples: A Survey Study. *Family Counseling and Psychotherapy*, 11(1), 1-34. <https://doi.org/10.22034/fcp.2021.61960> [Persian]
- Asayesh, M. H., Golpasha, E., & Bahonar, F. (2022). Explaining the Behavioral Experiences and Psychological Coping of Women Who Are Victims of an Extramarital Relationship: A Qualitative Study. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(4), 251-269. <https://doi.org/10.22059/japr.2022.327642.643921> [Persian]
- Askari, A., Rohani, A., & Gergichian, Z. (2019). Patriarchal contexts of female early marriage among afghan migrants in the city of Yazd. *Journal of Iranian Social Studies*, 13(4), 78-110. <https://doi.org/10.22034/jss.2019.47855> [Persian]
- Bakhtyari, e., hosseini, s., & arefi, m. (2021). The Mediating Role of Marital Intimacy in the Relationship between Attachment Style and Couples' Attitude Towards Infidelity [Research]. *Journal of Counseling Research*, 20(77), 122-140 <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i77.6144> [Persian]
- Bashirpour, M., Shafi'abadi, A., & Doukaneifard, F. (2020). Factors affecting the tendency to marital infidelity: A grounded theory study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 8(4), 16-27. <https://doi.org/10.22062/JQR.2020.90987>
- Braun, V., & Clarke, V. (2021). Can I use TA? Should I use TA? Should I not use TA? Comparing reflexive thematic analysis and other pattern-based qualitative analytic approaches. *Counselling and psychotherapy research*, 21(1), 37-47. <https://doi.org/10.1177/1035719X211058251>
- Choupani, M., Fafehizade, M., Asanjarani, F., & De Castro Correa, A. M. (2021). Existential Phenomena in Men's Marital Infidelity. *Journal of Family Research*, 17(3), 483-513. <https://doi.org/10.52547/JFR.17.3.483> [Persian]
- Dadras, O., Nakayama, T., Kihara, M., Ono-Kihara, M., & Dadras, F. (2022). Intimate partner violence and unmet need for family planning in Afghan women: the implication for policy and practice. *Reproductive Health*, 19(1), 52. <https://doi.org/10.1186/s12978-022-01362-5>
- Dehghani, M., & Dehghani, Y. (2023). Comparison of Attachment Injury Resolution Model and Integrative Couple Therapy on Trust Reconstruction among the Injured Women by Marital Infidelity. *The American Journal of Family Therapy*, 51(3), 283-301. <https://doi.org/10.1080/01926187.2021.1967223>

- Esfandiyari Bayat, D., asadpour, I., mohsenzadeh, F., & kasaei, A. (2021). Comparison of the effectiveness of group counselling based on rational, emotional and behavioral therapy (REBT) and acceptance and commitment therapy (ACT) on forgiveness of women affected by marital infidelity [Research]. *Journal of Psychological Science*, 20(97), 139-148 -<http://dorl.net/dor/20.1001.1.17357462.1400.20.97.13.0> [Persian]
- Fife, S. T., Gossner, J. D., Theobald, A., Allen, E., Rivero, A., & Koehl, H. (2023). Couple healing from infidelity: A grounded theory study. *Journal of Social and Personal Relationships*, 40(12), 3882-3905. <https://doi.org/10.1177/02654075231177874>
- Greenman, P. S., Johnson, S. M., & Wiebe, S. (2019). Emotionally focused therapy for couples: At the heart of science and practice. In *APA handbook of contemporary family psychology: Family therapy and training*, Vol. 3 (pp. 291-305). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000101-018>
- Izadi, Z. S., Rezapour Mirsaleh, Y., & Choobforoushzadeh, A. (2022). Investigating Facilitating Factors of Forgiveness Process in Betrayed People: A Qualitative Study. *The Women and Families Cultural-Educational*, 17(59), 85-103. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.26454955.1401.17.59.4.5>[Persian]
- Maxwell, J. A. (2021). Why qualitative methods are necessary for generalization. *Qualitative Psychology*, 8(1), 111-118. <https://doi.org/10.1037/qup0000173>
- Movahedrad, F., Sayed Alitabar, S. H., Mohammadi, A., & Hosseinfard, V. (2023). The effectiveness of strength-based counseling on the tendency toward marital infidelity and self-compassion of conflicted couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling (JARAC)*, 5(2), 8-14. <http://doi.org/10.52547/jarac.5.2.8>.
- Navabinejad, S., Rostami, M., & Parsakia, K. (2023). The mediating role of emotional intelligence in the relationship between marital conflicts and tendency to marital infidelity in couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling (JARAC)*, 5(1), 1-8. <https://doi.org/10.52547/jarac.5.1.1>
- Samadi Kashan, S., Pourghnad, M., & zamani, m. s. (2019). Marital Infidelity: Exploring Views, Factors and Consequences [Analysis]. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ)*, 8(4), 165-176. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1398.8.4.22.4> [Persian]
- Selterman, D., Garcia, J. R., & Tsapelas, I. (2021). What Do People Do, Say, and Feel When They Have Affairs? Associations between Extradyadic Infidelity Motives with Behavioral, Emotional, and Sexual Outcomes. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 47(3), 238-252. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1856987>
- Soufy, N., Madani, Y., & Shahmoradi, S. (2021). Studying the Influence of the Academic Teachings of Counseling Students and Graduates on Their Perspectives about Marriage and Marital Relationships: A Qualitative Study. *Journal of Counseling Research*. <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i78.6790> [Persian]

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 13, Issue 11 - September 2023

10.22034/FCP.2024.139364.2175

بررسی تجارب زیسته زنان افغانستانی از خیانت زناشویی همسران

محمد سجاد افشارزاده،

عذرا اعتمادی*

دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

دکتری مشاوره، استاد، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان،

اصفهان، ایران. O.etemadi@edu.ui.ac.ir

دکتری روانشناسی، دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان،

اعظم نقوی

اصفهان، ایران.

پذیرش: ۱۴۰۲-۰۶-۲۳

دریافت: ۱۴۰۲-۰۶-۱۳

چکیده

خیانت زناشویی یک حادثه بین فردی است که منجر به علائم شناختی، عاطفی و رفتاری در همسر آسیب دیده میگردد. هدف مطالعه حاضر بررسی تجارب زیسته زنان افغانستانی از خیانت زناشویی همسران و نحوه تعامل آنها با این پدیده می باشد. روش پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش اجرا کیفی می باشد. جامعه مورد مطالعه در برگزیده‌ی زنان ساکن شهر هرات (افغانستان) که تجربه خیانت زناشویی از طرف همسر را داشتند و در سال ۱۴۰۰ به مراکز مشاوره مراجعه کرده بودند، که از میان آنها تعداد ۱۸ نفر با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب و با استفاده از شیوه نیمه‌ساختاریافته با آنها مصاحبه انجام شد. مصاحبه‌ها با استفاده از رویکرد تحلیل مضمون به روش پیشنهادی براون و کلارک (Braun & Clarke, 2021) انجام و اطلاعات در سه دسته کد اولیه، مقوله‌ها و مضامین ارائه شد. به عنوان یافته‌های این پژوهش بعد از تحلیل مصاحبه‌ها سه مضمون اصلی (واکنش به خیانت، مواجهه با خیانت و عوامل باقی ماندن در رابطه) ۱۱ مقوله و ۱۱۴ کد اولیه شناسایی شد. جهت اعتبارسنجی مدل تدوین‌شده (شبه مضمون) از روش هالوی و فریشواتر استفاده شد. نتایج بر اساس یافته‌های به دست آمده حاکی از آن بود که تصمیم‌گیری و واکنش زنان در جوامع مردسالار و سنتی نسبت به پدیده خیانت زناشویی منحصر به بافت فرهنگی- اجتماعی جامعه است. اکثر زنان شرکت کننده پس از خیانت مجبور به ماندن در رابطه شده‌اند. در سطح کاربردی یافته‌های این پژوهش می‌تواند مورد استفاده مشاورانی قرار گیرد که با زوجین افغانستانی در زمینه خیانت زناشویی کار میکنند.

واژه‌های کلیدی: خیانت زناشویی، زنان، افغانستان.

مقدمه

خیانت زناشویی^۱ از گستردگی مفهومی و نظری زیادی برخوردار بوده و دستیابی به تعریفی واحد و مشترک از آن که در تمامی جوامع و فرهنگ‌ها از پذیرش برخوردار باشد تا حد زیادی دور از انتظار است (Navabinejad et al., 2023). ولی ویسر و ویگل^۲ به‌طور کلی خیانت را برقراری هرگونه رابطه صمیمانه و توأم با نوازش در بعد جنسی و عاطفی با نفر سوم تعریف می‌کنند که تعهد رابطه زناشویی را نقض می‌کند و با رنج‌های عاطفی در همسر خیانت‌دیده همراه است (Choupani et al., 2021). بختیاری و همکاران برای مفهوم خیانت حیطه گسترده‌تری را قائل شده است و آن را داشتن رابطه جنسی یا عاطفی یا اینترنتی و یا ترکیبی از آن‌ها می‌داند (Bakhtyari et al., 2021) به عبارتی در تعریف تقسیم‌بندی خیانت می‌توان گفت: در حالیکه خیانت جنسی^۳ به اعمال جنسی فیزیکی با افراد دیگر، جز شریک زندگی اشاره می‌کند، خیانت عاطفی^۴ شامل منابع عاطفی غیر از شریک اصلی زندگی و خیانت اینترنتی^۵ متشکل از عناصری از هر دو خیانت عاطفی - جنسی^۶ در فضای مجازی است (Selterman et al., 2021).

بنظر می‌رسد که رابطه میان زن و شوهر در خانواده‌ها و در جامعه امروز بسیار شکننده و آسیب‌پذیر شده است و به تبع آن، پدیده "خیانت" در بسیاری از جوامع با فراوانی زیاد مشاهده شود (Gholipour Firozjaei et al., 2023).

علیرغم تفاوت‌های فرهنگی که میان جوامع انسانی وجود دارند، مسئله "خیانت" در روابط زناشویی در اغلب جوامع مذموم و غیراخلاقی تلقی می‌شود (Samadi Kashan et al., 2019). خیانت زناشویی آسیبی چندبعدی است که افزون بر زوجین، میتواند دیگر اعضای خانواده و حتی جامعه را در معرض خطر قرار دهد. در این میان بیشترین آسیب را معمولاً همسری می‌بیند که مورد خیانت قرار گرفته است (Amani et al., 2020). هم مشاهدات بالینی و هم پژوهش‌های عینی تأیید می‌کند که کشف و افشای خیانت نوعاً نتایج زیانباری دارد و کارکرد رفتاری و هیجانی هر دو زوج را مختل می‌کند (Esfandiary Bayat et al., 2021). خیانت زناشویی می‌تواند پیامدهای عاطفی مانند پرخاشگری، انتقام، بی‌حوصلگی، احساس قربانی

¹ marital infidelity

² Weiser & Weigel

³ sexual infidelity

⁴ emotional infidelity

⁵ virtual infidelity

⁶ emotional sexual infidelity

بودن، شوک، انکار و قتل همسر یا خودکشی در زوجین داشته باشد (Bashirpour et al., 2020). به طور کلی در چنین شرایطی سلامت روانی همسران درگیر خیانت کاهش می‌یابد (Dehghani & Dehghani, 2023).

بر اساس مطالعات انجام شده افراد با برقراری روابط فرا زناشویی ممکن است درصدد پر کردن خلأهای موجود در روابط زناشویی خود باشند (tajbakhsh, 2021). نکته قابل توجه این است، تنها افرادی که دچار کمبود در زندگی زناشویی خود هستند به سوی روابط مذکور نمی‌روند، بلکه کسانی که روابط زناشویی خوشایندی هم دارند ممکن است تحت تأثیر عواملی به سوی تجربه این روابط، سوق پیدا کنند (Nasiri et al., 2022; Rasheed et al., 2021).

عوامل مستعدکننده‌ای که ایده داشتن یک رابطه خارج از ازدواج فریبنده را دامن می‌زند در چهار حوزه مورد بحث قرار می‌دهد. حوزه اول یا درون فردی شامل ویژگی‌های فردی است که درگیر این امر است، مانند مسائل جمعیت شناختی یا روانی. حوزه دوم به ویژگی‌های همسر یا شریک اصلی ارتباط دارد. حوزه سوم بر ازدواج/رابطه اولیه و ویژگی‌هایی که ممکن است در ایجاد یک رابطه نقش داشته باشد، مانند رضایت جنسی کم، تأکید می‌کند. دامنه نهایی، مربوط به عوامل زمینه‌ای است و بر عوامل خارجی (خارج از رابطه اولیه) مانند فرهنگ، محیط کار، شبکه‌های هم‌تایان، یا رفتار شریک خارجی تمرکز دارد. این حوزه‌ها در شناسایی عوامل خطر خاص در رابطه زناشویی که ممکن است پتانسیل فرد را برای درگیر شدن در یک رابطه خارج از ازدواج افزایش دهد، مهم هستند (Afshari Kashanian et al., 2019).

تجربه افراد از خیانت زناشویی در پژوهش‌های متعددی بررسی شده است. در پژوهش‌های (Amani et al., 2020; Asayesh et al., 2022a, 2020). نشان داده شد خیانت زناشویی در تمامی ابعاد فردی (جسمی و روانی)، خانوادگی، اجتماعی و معنوی آسیب ایجاد می‌کند. در بعد فردی، اختلال در خواب، اختلال در تغذیه، اضطراب، افسردگی، خدشه‌دار شدن اعتماد، در بعد خانوادگی کاهش روابط عاطفی، تنش در خانواده، از بین رفتن صمیمیت خانوادگی، اختلال در وظایف والدینی، در بعد اجتماعی از بین رفتن آبرو، مشکلات شغلی و مشکلات مالی و در بعد معنوی عذاب وجدان و احساس گناه، مهم‌ترین آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی است. در نتایج پژوهش (Amani et al., 2020). تجربه زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی نشان‌دهنده سه مضمون اصلی شامل: افزایش مشکلات در زندگی، آشفتگی ذهن و نابسامانی در کارکردهای ارتباطی است. نتایج پژوهشی (Atapour et al., 2021) نشان داد خیانت زناشویی منجر به شوک عمیقی به شریک زندگی و فروپاشی خانواده می‌شود. در پژوهش (Soufy et al., 2021) مشاهده شد که در

پاسخ به خیانت شریک زندگی، مردان احساسات بیشتری از خشم و تمایل بیشتری به خشونت نشان می‌دهند (مخصوصاً نسبت به طرف مقابل)، در حالی که زنان احساس غم و اندوه بیشتری نشان می‌دهند و تمایل بیشتری به جستجوی منابع وابستگی اجتماعی جبران‌کننده دارند (به‌ویژه از دوستی‌های موجود). تجربه آسیب همسر خیانت دیده در پژوهش (Izadi et al., 2022) عواطف شدیدی مانند خشم، شرم، افسردگی، ناتوانی و رهاشدگی بود که این عواطف شدید ممکن است جایگزین حالات شدیدی مانند شوک، بهت‌زدگی و انکار شود. در پژوهش دیگری از (Movahedrad, Sayed Alitabar, et al., 2023) همسر خیانت دیده پس از افشای خیانت احساس خشم، شرم، دست‌پاچگی، از دست دادن احساس هویت و احساس گناه، کاهش عزت‌نفس و عدم امنیت را تجربه کرد.

همچنین مطالعات پیشین نشان داده‌اند که نحوه برخورد و مقابله زنان خیانت دیده و بهبودی روابط بین زوجین و احتمال برگشت به زندگی مشترک به عواملی چون کیفیت زندگی زناشویی، معنویت، سیستم عقیدتی (Ariapooran & Hajimoradi, 2021; Fife et al., 2023)، مدیریت عواطف شدید و هیجان همسر آسیب‌دیده (Greenman et al., 2019; Roohi Karimi et al., 2021)، عوامل بستر ساز روابط فرازناشویی (Ahmadiardakani, 2022)، صمیمیت عاطفی و جنسی زوج‌های آسیب‌دیده از خیانت زناشویی (Salari Feizabad et al., 2021)، خیانت زناشویی و سلامت روان (Talaeezadeh et al., 2023)، علل و عوامل بازدارنده از روابط فرازناشویی (Choupani et al., 2021)، عهد شکنی زناشویی، حمایت اجتماعی و خانوادگی و وجود فرزند (Fife et al., 2023)، استفاده از راهبردهای تعاملی امن میان زوجین (Roohi Karimi et al., 2021)، شفاف‌سازی همسر پیمان‌شکن و عامل بخشش (Dehghani & Dehghani, 2023) ارتباط دارد. گزارش کمیسیون حقوق بشر افغانستان (۱۳۹۵) حاکی از آن است که بیش از ۳۸ درصد از زنان افغانستان بر خلاف میلشان ازدواج کرده‌اند و بیش از ۵۰ درصد از زنان از زندگی خود رضایت ندارند (Askari et al., 2019). بر اساس این آمار بررسی‌ها در فرهنگ جامعه افغانستان نیز نشان داده است که زنان افغان ناراضی از زندگی زناشویی فارغ از تجارب منفی مثل خشونت خانگی یا خیانت به دلایل عواملی همچون کلیشه‌های جنسیتی (Dadras et al., 2022)، نگرش منفی طلاق در این جامعه، ترس از دست دادن فرزندان و نداشتن استقلال مالی طلاق نگرفته و به زندگی ادامه می‌دهند (Askari et al., 2019). البته بر اساس قانون مدنی افغانستان زنان تنها در چهار مورد می‌توانند خواهان جدایی از شوهر گردند و آن چهار مورد عبارتند از: غیبت طولانی مدت

شوهر، خودداری شوهر از دادن نفقه، مبتلا شدن شوهر به یک بیماری صعب‌العلاج و عیب شوهر (Dadras et al., 2022) با در نظر داشت به افزایش خیانت زناشویی در جوامع گوناگون و پیامدهای آن، به این نکته نیز توجه باید کرد، که خیانت یک پدیده خاص فرهنگی است که در همان بافت فرهنگی باید مورد مطالعه و مداخله قرار گیرد. بنابراین مسئله‌ای که مورد غفلت پژوهشگران قرار گرفته است تجارب زیسته زنان افغانستانی از پدیده خیانت زناشویی است که این مسئله در این پژوهش برجسته شده است.

هدف پژوهش حاضر بررسی تجارب زیسته زنان افغانستانی از خیانت زناشویی همسران و نحوه تعامل آنها با این پدیده می باشد. بر این اساس پژوهش حاضر می تواند این خلاء بزرگ پژوهشی را پر کرده و برای مشاوران و متخصصان حوزه سلامت روان کمک شایانی محسوب گردد. علاوه بر این، این پژوهش می تواند در ارتقای ادبیات پژوهش در زمینه‌ی خیانت زناشویی مؤثر واقع شود. بنابراین مساله اصلی در پژوهش حاضر این است که:

زنان افغانستان خیانت زناشویی را چگونه تجربه کرده و نسبت به این پدیده چه نوع برخوردی دارند؟

روش

مطالعه کیفی حاضر با استفاده از روش تحلیل مضمون¹ انجام شد، این روش یکی از پرکاربردترین و متعارف‌ترین روش‌ها برای کشف مضامین برای تحلیل داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها است (Braun & Clarke, 2021). مشارکت کنندگان به شیوه هدفمند از بین زنان با تجربه خیانت زناشویی از جانب همسر در شهر هرات کشور افغانستان با رعایت معیارهای ورود به پژوهش انتخاب شدند. معیارهای ورود شامل رضایت آگاهانه و علاقه به شرکت در پژوهش، تجربه خیانت از سوی همسر به مدت حداکثر یک سال، عدم ابتلا به مشکلات جسمانی و حرکتی، داشتن سواد خواندن و نوشتن و دامنه سنی ۲۰ تا ۴۵ سال بود.

به دلیل ماهیت اکتشافی پژوهش از روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. مصاحبه با ۱۸ زن تا حد اشباع اطلاعات انجام شد. پژوهش‌گران در تکمیل فرایند مصاحبه‌ها دایما به دنبال واکاوی ادراک، تجارب، مدل واکنش، عوامل مؤثر فرهنگی و فرایند خیانت در مشارکت کنندگان پژوهش بودند. بنابراین مصاحبه با زنان با دو سؤال کلی شروع شد (لطفا در مورد خودتان و تجربه‌ی خیانت صحبت کنید؟ وضعیت روانی شما پس

¹ thematic analysis

از تجربه خیانت چگونه است؟) و سپس با تکیه بر مباحث مطرح شده و تجارب مربوط به خیانت همسر ادامه داده شد. جهت کسب اطلاعات بیشتر و عمیق‌سازی مصاحبه، از سؤالات اکتشافی استفاده شد، مانند «اولین بار چگونه متوجه خیانت شدید؟ چه احساسی داشتید؟ چکار کردید؟ چه چیزی باعث شد به زندگی مشترک ادامه دهید؟».

مدت زمان مصاحبه با زنان بین یک جلسه ۴۵ تا ۷۵ دقیقه‌ای تا چندین جلسه بود. کلیه مصاحبه‌ها توسط نویسنده اول با ملیت افغان در شهر هرات انجام شد. محتوای مصاحبه‌ها با کسب اجازه از شرکت کنندگان ضبط شد، سپس توسط مصاحبه‌گر پیاده‌سازی و تایپ شد. جهت یکسان‌سازی برداشت، متن مصاحبه‌ها و فایل صوتی مصاحبه‌ها توسط دو نویسنده دیگر مورد واریسی مجدد قرار گرفت.

ابزار پژوهش

فنون گردآوری داده‌ها برای این پژوهش‌ها عمدتاً مصاحبه‌ی عمیق و مشاهده‌ی مشارکتی است. با توجه به نگاه براون و کلارک که معتقد به ماهیت گفتوگویی این نوع پژوهش هستند، در این مطالعه از تکنیک مصاحبه بهره گرفته شد. در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختاریافته با سؤالات باز برای بررسی تجربیات زنان خیانت‌دیده استفاده شد. چهارچوب مصاحبه از سؤالاتی که بر اساس بیان مسئله، متون مرتبط با موضوع، و پژوهش‌های قبلی استخراج شده بودند، تدوین شد. پس از بازبینی محتوای سؤالات، برخی از آنها حذف یا ویرایش شدند و سپس با تأیید اساتید گروه مشاوره دانشگاه اصفهان، روایی صوری و منطقی این سؤالات تأیید شد. مصاحبه با زنان خیانت‌دیده که شرایط ورود به پژوهش را داشتند، انجام شد و سؤالات از دسته‌های کلی، جزئی، مستقیم، و غیرمستقیم در مورد خیانت زناشویی و تجارب آنها و با هدف دستیابی به اطلاعات عمیق‌تر و اشباع مفهوم، پیگیری شد. پژوهش در پی پاسخگویی به سؤالات زیر بوده است: لطفاً در مورد خودتان و تجربه‌ی خیانت صحبت کنید؟ وضعیت روانی شما پس از تجربه خیانت چگونه است؟ اولین بار چگونه متوجه خیانت شدید؟ چه احساسی داشتید؟ چکار کردید؟ چه چیزی باعث شد به زندگی مشترک ادامه دهید؟

شیوهی اجرای پژوهش

متن مصاحبه‌ها با استفاده از رویکرد تحلیل مضمون به روش پیشنهادی (Braun & Clarke, 2021). تحلیل و اطلاعات در سه دسته کد اولیه، مقوله‌ها و مضامین ارائه شد. طبق این روش، ابتدا کدهای اولیه از متن مصاحبه‌ها استخراج شده، متن مصاحبه جمله به جمله و ارتباط جملات با یکدیگر بررسی شد و کدها و نکات کلیدی که نشان‌دهنده پدیده مورد بررسی بودند استخراج و ثبت شدند. در مرحله بعد کدها مورد بررسی قرار گرفته و با توجه به تجانس هریک از آن‌ها با یکدیگر و بر مبنای یک موضوع اساسی تر در قالب مقوله‌هایی طبقه‌بندی شدند. سپس مقوله‌ها بر حسب کدهای اولیه خودشان، مورد بررسی مجدد قرار گرفته و مضامین اصلی شناسایی شدند. سپس شبکه مضامین شبیه یک وب و شناور ترسیم شد تا تصور هرگونه سلسله‌مراتب از بین برود. جهت اعتبارسنجی مدل تدوین شده (شبکه مضامین) از روش هالوی^۱ و فریشواتر^۲ (Maxwell, 2021) استفاده شد. طبق این روش مدل ارائه شده (شبکه مضامین) در چهار محور ۱- ارزش واقعی، ۲- کاربردی بودن، ۳- تداوم و ۴- مبتنی بر واقعیت بودن، بررسی شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۱۸ زن با تجربه خیانت زناشویی از طرف همسر شرکت داشتند. نوع خیانت ادراک شده از جانب همسر جنسی، عاطفی و یا ترکیبی بوده، که بصورت مجازی یا حضوری انجام گرفته است. همه زنان ساکن شهر هرات در بازه سنی ۲۳-۴۵ سال و مدت زمان ازدواج ۲-۹ سال، با سطح تحصیلات زیر دیپلم تا کارشناسی بودند که ۸ نفر آن‌ها دارای یک فرزند بودند و سایرین بین دو تا چهار فرزند داشتند. همه شرکت کنندگان خانه‌دار بودند و منبع درآمد مستقلی نداشتند (جدول شماره ۱).

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان

کد	سن	مدت زمان ازدواج	تحصیلات	تعداد فرزندان	نوع خیانت ادراک شده
۱	۳۲	۷	کارشناسی	۳	عاطفی - مجازی
۲	۴۵	۱۰	زیر دیپلم	۴	ترکیبی - حضوری

¹ Holloway

² Freshwater

جنسی - حضوری	۰	دیپلم	۲	۲۳	۳
جنسی - حضوری	۲	دیپلم	۵	۲۵	۴
ترکیبی - حضوری	۲	کارشناسی	۶	۲۸	۵
عاطفی - مجازی	۰	زیر دیپلم	۳	۲۷	۶
جنسی - حضوری	۳	کارشناسی	۹	۳۷	۷
ترکیبی - حضوری	۲	دیپلم	۸	۳۳	۸
ترکیبی - حضوری	۱	فوق دیپلم	۳	۲۹	۹
جنسی - حضوری	۰	زیر دیپلم	۲	۳۱	۱۰
جنسی - حضوری	۲	زیر دیپلم	۶	۲۷	۱۱
ترکیبی - حضوری	۳	دیپلم	۱۰	۲۸	۱۲
ترکیبی - حضوری	۲	زیر دیپلم	۵	۲۶	۱۳
جنسی - حضوری	۱	فوق دیپلم	۵	۳۳	۱۴
جنسی - حضوری	۳	کارشناسی	۹	۳۴	۱۵
ترکیبی - حضوری	۰	دیپلم	۲	۲۴	۱۶
جنسی - حضوری	۲	دیپلم	۵	۳۰	۱۷
ترکیبی - حضوری	۲	زیر دیپلم	۷	۳۶	۱۸

پژوهش حاضر به دنبال پاسخ این سوال است که زنان افغانستان خیانت زناشویی را چگونه تجربه کرده و نسبت به این پدیده چه نوع برخوردی دارند؟ بعد از تحلیل مصاحبه‌ها سه مضمون اصلی شامل واکنش به خیانت، مواجهه با خیانت و عوامل فرهنگی شناسایی شد.

مضمون اول: واکنش به خیانت

واکنش به خیانت یکی از مضامین اصلی این پژوهش به شمار می‌رود. منظور از واکنش به خیانت در این پژوهش اقدام یا هیجانات اولیه است که زنان افغان با آگاهی یافتن از پدیده خیانت در زندگی خود از سوی همسر انجام داده یا تجربه می‌کنند. این مضمون دارای چهار زیر مقوله شامل واکنش‌های رفتاری، روانی و هیجانی، جسمانی و شناختی است (جدول شماره ۲).

جدول ۲. واکنش به خیانت

مضمون اصلی	زیر مضمون	کد های اولیه
	رفتاری	گریه کردن، اقدام به خودکشی، تهدید به ترک رابطه، شکایت، انزوای طلبی (گوشه گیری)، رفتار های زننده، توجه نکردن، قهر کردن، بر خورد هیجانی، فحش و ناسزا، پرخاشگری، دعوا کردن، بلاک کردن (فضای مجازی)، طعنه و کنایه زدن، شکستن حرمت، مچگیری، نبودن از خود گذری، فقدان صمیمیت، لجباز شدن، دوست نداشتن خود، شکایت کردن، اطاعت کردن (حرف شنوی)، تماس گرفتن به وابستگان، اجتناب کردن، غر زدن
واکنش به خیانت	روانی و هیجانی	ناراحت شدن، احساس نا امنی، احساس طرد شدن، احساس سردرگمی، عدم تعادل روانی، افت هیجان، کرختی هیجانی، از دست دادن احساس تعلق، احساس بی ارزشی کردن، خود درگیری، احساس تنفر، میل نداشتن به همسر، واگذار کردن به خدا، برهم ریختن تنظیم هیجان، عدم امنیت هیجانی، راحت نبودن با همسر، کلافه بودن
	جسمانی (ظاهری)	افت فشار، بالا رفتن ضربان قلب، رنگ پریدگی، لرزش اندام، خشکی دهان، لکنت زبان، خشک شدن، بر انگیختگی، ضعف کردن
	شناختی	افکار خودکشی، اشتغال ذهنی، افکار دیگر کشی، فکر از بین بردن رابطه، فکر جدایی (طلاق)، بی خوابی، نشخوار فکری، ترس از قضاوت شدن، برجسب خوردن

واکنش رفتاری به خیانت

همانگونه که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود زنان به شیوه های گوناگون از جمله گریه و قهر کردن تا اقدام به خودکشی نسبت به خیانت واکنش نشان می دهند. پاسخ های شرکت کنندگان به سوال فوق بیانگر این نکته بود که بسیاری از واکنشهای رفتاری اولیه بصورت ناگهانی بروز پیدا کرده و با واکنش آنها نسبت به سایر استرسهای زندگی متفاوت بوده است. پاسخ هایی مانند:

مشارکت کننده شماره ۵، ۲۸ ساله: «همون شب اول یادمه که تا صبح فقط داشتم گریه می کردم و اصلا خواب نداشتم خیلی فشارم آمده بود پایین».

مشارکت کننده شماره ۱، ۳۲ ساله: «اینقدر حالم بد بود که رفتم پنج تخته میتل دوپامین دارو دو تخته هم فکر کنم آویل بود خوردم».

مشارکت کننده شماره ۱۵، ۳۴ ساله: «خیلی نا آرام شدم، گریه کردم، خیلی حالم بد بود اصلا دست خودم نبود و مثل دیوانه ها رفتار می کردم و فقط داشتم داد و بی داد می کردم و جیغ می زدم و حمله کرده بودم به اون خانمه و شوهرم فقط داشتم میزدمشون جوروی که حتی همسایه بالای من اومد و از ماجرا همه با خبر شدن». نشان دهنده ی بی ثباتی و عدم کنترل رفتار زنان در لحظه اول روبرو شدن و اطلاع از موضوع خیانت همسر می باشد.

واکنش روانی و هیجانی به خیانت

یکی دیگر از واکنش های مصاحبه شوندگان در مقابل تجربه خیانت زناشویی، روبرو شدن آنها با فشارهای روانی و هیجانی است که بخصوص در اوایل این تجربه سخت، درگیر آن می شوند. تجربه خیانت زناشویی میتواند بار بزرگ عاطفی منفی را همراه داشته باشد و امنیت، اعتماد و همدلی را در رابطه زناشویی تخریب کند. شرکت کنندگان تجارب متنوعی مثل ناراحت و احساس طرد شدن تا احساس عدم امنیت هیجانی و راحت نبودن با همسر را مطرح کردند. جملات شرکت کنندگان که در ادامه به آنها اشاره می شود مبنای استخراج کدهای مرتبط با تجارب هیجانی زنان پس از آگاهی از خیانت بوده است.

مشارکت کننده شماره ۱۴، ۳۳ ساله: «احساس می کنم دیگه براش ارزشی ندارم و البته اونم ارزشش پیش من پایین اومده دیگه حرمتی نمونده بین من که نگهداریم».

مشارکت کننده شماره ۹، ۲۹ ساله: «انگار وقتی دستم رو لمس میکنه احساس می کنم نا محرمه و حس بدی بهم دست میاره».

مشارکت کننده شماره ۶، ۲۷ ساله: «احساس میکنم توی یک شهر بزرگ و شلوغی هستم که هیچ کس و هیچ چیز برام آشنا نیست».

جملات فوق نشان می دهند که زنان افغان پس از رویارویی با پدیده خیانت همسر دچار فشارهای عمیق و مخرب روانی شده و هیجان های ناخوشایندی را تجربه می کنند.

واکنش های جسمانی (ظاهری) پس از خیانت

مصاحبه شوندگان معتقد بودند که آگاهی از خیانت حتی بر جسم آنها تاثیر گذاشته بود. به عنوان مثال بسیاری از آنها بیان کردند که تجاربی چون افت یا افزایش فشار خون، تپش قلب، لرزش اندام، و ضعف عمومی داشته اند. برخی از جملات زنان شامل موارد زیر بود:

مشارکت کننده شماره ۱۴، ۳۳ ساله دچار شوک شدیدی شد: «وقتی دیدم شون با اون وضعیت نتونستم

کد های اولیه

زیر مضمون

مضمون اصلی

طاعت بیارم و از هوش رفته بودم» و مشارکت کننده شماره ۳، ۲۳ ساله: «کلا دست و پام خشک شده بود انگار قلبم داشت از بدنم جدا میشد».

واکنش شناختی به خیانت

واکنشهای شناختی شامل افکار خودکشی، اشتغال ذهنی، افکار دیگر کشی، فکر از بین بردن رابطه، فکر طلاق، بی‌خوابی، نشخوار فکری، ترس از قضاوت شدن و برجسب خوردن از دیگر واکنش‌هایی بود که زنان به آن اشاره کردند.

مشارکت کننده شماره ۱۳، ۲۶ ساله گفت: «با خودم نقشه می کشیدم که یه جوری بتونم اون خانمه رو جلوی روی همسرم بکشم، مثلاً گاهی فکر می کردم که بگم بیاد خونه به بهانه ای این که سه تایی با هم رابطه داشته باشیم به اون خانمه زهر بدم یا بکشمش و اینا» و مشارکت کننده شماره ۱۶، ۲۴ ساله دچار کابوس شد: «راستش نمی تونم طاعت بیارم. دوهفته است فکر می کنم که دارم کابوس می بینم اصلاً دست خودم نیست».

مشارکت کننده شماره ۱۱، ۲۷ ساله شبیه به بسیاری از شرکت کنندگان درگیر نشخوار ذهنی شد: «هر جا میرم همش ذهنم درگیر همین مسئله است».

مضمون دوم: مواجهه با خیانت

دومین مضمون استخراج شده از مصاحبه‌ها، برخورد با خیانت از سوی همسر خیانت دیده بوده است. این مضمون شامل ترمیم رابطه، ماندن در رابطه و جدایی عاطفی بود (جدول شماره ۳).

مراجعه به درمانگر، تلاش برای پذیرش، دادن فرصت دوباره، تلاش برای بازسازی	ترمیم رابطه	مواجهه با خیانت (همسر خیانت دیده)
جبران افراطی، تسلیم، اجتناب، عمل بالمثل	ماندن در رابطه	
رفتن به خانه پدری، ترک منزل، ایجاد مشغولیت، جدایی جنسی، نرفتن به محافل، انکار، جدا کردن بستر خواب	جدایی عاطفی	

جدول ۳. مواجهه با خیانت

ترمیم رابطه

یکی از اقداماتی که زنان افغان دارای تجربه خیانت زناشویی انجام می دهند این است که تلاش میکنند تا رابطه را دوباره ترمیم کنند و به زندگی خود به هر نحوی که شده ادامه دهند. مراجعه به درمانگر، تلاش برای پذیرش، دادن فرصت مجدد و تلاش برای بازسازی، از جمله مواردی بود که زنان برای ترمیم رابطه یا به عنوان دلیلی برای ترمیم رابطه بیان می کردند. پاسخ های شرکت کنندگان از قبیل؛ اگر بفهمه که من از کارش اطلاع دارم می ترسم بد تر بشه و روش باز بشه با من (مشارکت کننده شماره ۱۴، ۳۳ ساله) و خیلی دارم به خودم میرسم از هر نگاهی که پس بتونم مثل اول براش جذابیت داشته باشم و رابطه مون دوباره خوب بشه (مشارکت کننده شماره ۱۰، ۳۱ ساله) بیانگر این است که با وجود واکنش های اولیه روانی اجتماعی و جسمانی که زنان پس از آگاهی از خیانت تجربه کردند، ترمیم رابطه از جمله اولین و شاید مهمترین اقداماتی است که برای حفظ زندگی مشترک انجام می دهند.

ماندن در رابطه

لازمه ی ترمیم رابطه ی زناشویی پس از خیانت، ماندن در رابطه است. در جامعه افغانستان طلاق امری ناپسند محسوب می شود و اگرچه بر اساس شرع و قانون طلاق امکان پذیر است اما از نظر عرف اجتماعی از زنان انتظار می رود که به هر نحوی ممکن زندگی زناشویی خود را نجات دهند. البته ماندن در رابطه ممکن است همراه با پذیرش نباشد و زنان عموماً از باقی ماندن در رابطه رضایت قلبی نداشتند. جبران افراطی، تسلیم،

اجتناب و عمل بالمثل از جمله کدهای استخراج شده از متن مصاحبه ها بود که نشان می دهد اکثر زنان علیرغم تلاش برای ترمیم و ماندن در رابطه، از وضعیت ایجاد شده راضی نیستند. جملاتی که در ادامه بیان می شود شاهدی بر این قضیه است: «چاره ای برام نمونه باید تحملش کنم» (مشارکت کننده شماره ۲، ۴۵ ساله)، «گاهی با خودم میگم منم برم مثل خودش با یکی دوست بشم تا بفهمه من چی میکشم» (مشارکت کننده شماره ۱۶، ۲۴ ساله)، و «فعلا که چاره ای جز تحمل ندارم چون بچه هام کوچیک هستند و دست شون به جای بند نیست» (مشارکت کننده شماره ۱۵، ۳۴ ساله).

جدایی عاطفی

با توجه به اینکه طلاق پس از خیانت از نظر عرف اجتماعی و همچنین قوانین بسیار دشوار بوده، زنان افغان خیانت دیده ممکن است از نظر عاطفی از همسر فاصله بگیرند. رفتن به خانه پدری، ترک منزل، جدایی جنسی، نرفتن به مراسم خانوادگی، انکار و جدا کردن بستر خواب بیانگر جدایی و فاصله عاطفی همسر خیانت دیده است. در این زمینه

مشارکت کننده شماره ۶، ۲۷ ساله مطرح می کند: «برای خودم مشغولیت ایجاد میکنم و با دوستانم برنامه های ورزشی و مهمونی و .. اینا داریم، الان دیگه برام اولویت زندگی دوستانم هستند نه اون». مشارکت کننده شماره ۱۶، ۲۴ ساله از شیوه دیگری استفاده کرده «تقریبا سه هفته است رفتم خونه پدرم روش نشده با من بیاد صحبت کنه».

مضمون سوم: عوامل باقی ماندن در رابطه

همانگونه که مطرح شد اکثر زنان افغان خیانت دیده به دلایل گوناگون در رابطه باقی مانده و علیرغم تمایل به جدایی این امکان را پیش روی خود نمی بینند. عوامل گوناگونی منجر به باقی ماندن زنان در رابطه می شود که در این زمینه می توان به عوامل خانوادگی، فرهنگی، فردی و اقتصادی اشاره کرد (جدول شماره ۴).

جدول ۴. عوامل باقی ماندن در رابطه

مضمون اصلی	زیر مضمون	کد های اولیه
	عوامل خانوادگی	فقدان حمایت خانوادگی (عدم حضور)، فقر اقتصادی، سنتی بودن بافت خانواده، انگشت نما شدن خانواده،
	عوامل و تابوهای فرهنگی و قومی	فقر فرهنگی، فقر اجتماعی، سنتی بودن بافت فرهنگی، بد بینی خانواده، نداشتن آینده، تا آخر عمر مجرد ماندن، تابو بودن طلاق، جبر اجتماعی، ننگ/ بدنامی، تعصبات قومی، حق دادن به همسر، تقاضای جنسیتی (مردانه)، قوم گرایی
عوامل باقی ماندن در رابطه	عوامل درون فردی	ترس از دست دادن پشتیبان، بر آورده نشدن نیاز های فردی، افکار منفی
	عوامل اقتصادی	باور های نادرست، افکار عدم جذابیت جنسی، عزت نفس پایین، افکار عدم جذابیت فیزیکی، عدم کفایت
		شک کردن به خود، احساس بی ارزشی کردن، احساس ضعیف بودن، ترس از تنها ماندن
		عدم توانایی مالی، بیکار بودن، وابستگی مالی

عوامل خانوادگی

عوامل خانوادگی شامل نبود خانواده ی اولیه مثل فقدان حمایت خانوادگی، فقر اقتصادی خانواده اولیه، سنتی بودن بافت خانواده و انگشت نما شدن خانواده از جمله عواملی بود که زنان را وادار به باقی ماندن در رابطه میکرد. اکثر شرکت کنندگان بیان کردند که در صورت تصمیم به طلاق حمایتی از سوی خانواده دریافت نخواهند کرد و بنابراین مجبور به باقی ماندن در زندگی زناشویی بودند. به عنوان مثال برخی زنان مطرح کردند که:

«من اصلا نمی توانم حتی اسم طلاق را به زبانم بیاورم، بخاطری که در خانواده ی ما اصلا هیچ کس طلاق نگرفته و این یک ننگ بزرگی گفته میشه» (مشارکت کننده شماره ۳، ۲۳ ساله)، «چون همه اعضای خانواده ام خارج از کشور زندگی می کنند و من اینجا تنها هستم و کسی را ندارم که پشتیبانم باشه اونم هرکاری بخواد انجام میده» (مشارکت کننده شماره ۱۰، ۳۱ ساله).

عوامل و تابوهای فرهنگی و قومی

نقش فرهنگ جامعه که خانواده نیز جزئی از آن محسوب می شود در رفتار زنان خیانت دیده بسیار پررنگ بود. تابوهای فرهنگی و قومی پیرامون طلاق در جامعه افغانستان همچنان قدرتمند بوده و انگ اجتماعی پیرامون طلاق، سنتی بودن بافت فرهنگی، بد بینی خانواده، نداشتن آینده، تا آخر عمر مجرد ماندن، تابو بودن

طلاق، جبر اجتماعی، تعصبات قومی، حق دادن به همسر، تقاضای جنسیتی "مردانه" و قوم‌گرایی می‌تواند زنان را از فکر کردن به جدایی بازدارد. برخی از شرکت‌کنندگان نقش این عوامل را این چنین بازگو کردند: «از طلاق گرفتن می‌ترسم و دوست ندارم توی جامعه انگشت نما بشم و بقیه به چشم یک زن مطلقه به من نگاه کنند» (مشارکت‌کننده شماره ۹، ۲۹ ساله)، «به مجالس و عروسی‌ها کمتر میرم بخاطری که وقتی وارد محفل میشم حس بدی بهم دست می‌ده از نگاه کردن بقیه» (مشارکت‌کننده شماره ۱۱، ۲۷ ساله). مشارکت‌کننده شماره ۱۲، ۳۸ ساله نیز نگرانی خود را اینگونه بیان کرد: «وقتی طلاق بگیرم تا آخر عمر باید کلفتی برادران و بقیه اعضای خانواده رو بکنم و محتاج اونا باشم».

عوامل درون فردی

ترس از دست دادن پشتیبان، برآورده نشدن نیازهای فردی، افکار منفی، باورهای نادرست، افکار عدم جذابیت جنسی یا جسمی، عزت‌نفس پایین، احساس عدم کفایت، شک کردن به خود، احساس بی‌ارزشی کردن، احساس ضعیف بودن و ترس از تنها ماندن از جمله عوامل فردی بود که زنان خیانت دیده و ناراضی را در رابطه زناشویی پس از خیانت نگاه می‌داشت. اکثر زنان خود را مجبور به ماندن در رابطه احساس می‌کردند. به عنوان مثال مشارکت‌کننده شماره ۱۳، ۲۶ ساله بیان کرد: «فکر می‌کنم دیگه ارزشم را توی خانواده از دست میدم چون میشم سربار» و مشارکت‌کننده شماره ۱۲، ۳۸ ساله گفت: «احساس می‌کنم دیگه برایش جذاب نیستم و تموم شدم برایش». مشارکت‌کننده شماره ۱۶، ۲۴ ساله از نگرانی عمیق پرده برداشت: «اگه طلاق بگیرم خوب منم آدمم نیازهای جنسی و عاطفی رو چکار کنم می‌ترسم مجبور شم به یک کاری که دوست ندارم دست بزنم».

عوامل اقتصادی

عوامل اقتصادی شامل عدم توانایی مالی، بیکار بودن و وابستگی مالی از جمله عوامل مهم باقی ماندن در رابطه علیرغم تمایل به ادامه زندگی بود. مشارکت‌کننده شماره ۶، ۲۷ ساله در این زمینه مطرح کرد: «ما که مهریه نداریم طلاق بگیرم مگری سربار برادرها و خانواده بشم تازه اونا هر کدام مشکلات خودشان را دارند». با توجه به عدم اشتغال شرکت‌کنندگان، اکثراً این موضوع را بیان کردند که «اگه طلاق بگیرم کی باز خرج زندگی من را می‌ده».

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر " بررسی تجارب زیسته زنان افغانستانی از خیانت زناشویی همسران و نحوه تعامل آنها با این پدیده " بود و به این منظور با ۱۸ زن افغان که از سوی همسر خود خیانت دیده بودند و علیرغم میل خود در رابطه باقی مانده بودند مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام گرفت. یافته های پژوهش در سه مضمون اصلی شامل واکنش اولیه به خیانت، برخورد با خیانت و عوامل فرهنگی دسته بندی شد. مضمون اول نشان داد که واکنش اولیه زنان به خیانت همسر می تواند بصورت واکنش روانی هیجانی، رفتاری، جسمی و یا شناختی باشد. خیانت می تواند منجر به ایجاد یک دامنه گسترده از تعارض ها، ناراحتی ها و تنش ها در زنان شود که به نظر می رسد بیشتر و گسترده تر از سایر مسائل زناشویی است. زنانی که با خیانت مواجه شده اند اظهار کرده اند که این افشای خیانت می تواند تفاوت ها را افزایش داده و موجب واکنش های جدید شود. از جمله این واکنش ها، پرخاشگری و تجربه تکانشی نسبت به افشای خیانت بوده است که تعداد زیادی از شرکت کنندگان آن را گزارش کرده اند. هر فرد با توجه به شخصیت و روش های یادگیری شخصی خود، راهکارهای مختلفی را برای مواجهه با ناراحتی های ناشی از زندگی مشترک اتخاذ می کند. از آنجا که خیانت زناشویی ممکن است احساسات شدیداً منفی را در زنان ایجاد کند، بسیاری از زنان در روبرو شدن با این نوع آسیب، به دلیل پیچیدگی حالت های عاطفی، به راهکارهای مقابله ای ناکارآمد روی آورده اند. در خصوص واکنش های روانی هیجانی زنان، یافته های پژوهش با یافته های (Afshari Kashanian et al., 2019) که نشان دادند، فرد آسیب دیده از خیانت زناشویی عواطف و هیجان های شدیدی مانند خشم و شوک را نسبت به همسر خیانت کار تجربه می کند، همسو می باشد. همچنین یافته های پژوهش نشان داد که زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی، واکنش های رفتاری متفاوتی را در مقابله با خیانت از خود بروز می دهند. که این یافته با پژوهش های (Izadi et al., 2022) و (Soufy et al., 2021) همسو است. واکنش های جسمی یکی دیگر از یافته های پژوهش است. که این یافته ها همسو با نتایج گزارش شده از پژوهش (Asayesh et al., 2022) می باشد. پیامد های خیانت می تواند تا مدت ها زنان خیانت دیده را درگیر خود کند و مشغولیت فکری حول این مسئله برای آنها ایجاد کند. این موضوع را اکثر مشارکت کنندگان گزارش کردند. یکی دیگر از یافته های پژوهش واکنش های شناختی زنان آسیب دیده از خیانت بود. این یافته با پژوهش (Atapour et al., 2021) که نشان دادند که جستجوی علت خیانت یکی از اولین واکنش های آنها به خیانت عنوان شده است، همسو می باشد.

مضمون دوم نشان داد زنان در مواجهه با خیانت برخوردهای متفاوتی از جمله ترمیم رابطه، ماندن در رابطه علیرغم میل قلبی و جدایی عاطفی دارند. برخی زنان تلاش داشتند با بخشیدن همسر به رابطه ادامه دهند و این موضوع همسو با پژوهش های (Dehghani & Dehghani, 2023) و (Bakhtyari et al., 2021) می باشد. همچنین پژوهش (Greenman et al., 2019) مشخص می کند که بخشش می تواند یک جنبه بسیار ارزشمند از روابط صمیمی باشد. و بخشش را جزء ضروری روند التیام بخشی در روابط پس از تخلفاتی مانند خیانت دانسته است. و علاوه بر این با یافته های پژوهش (Fife et al., 2023) که بخشش را فرآیند انتقالی که در آن بهبودی از تخلفات سابق رخ می دهد و اغلب یک ویژگی مرکزی از زوج درمانی است بیان می کنند، همسو است. یکی دیگر از یافته های پژوهش، ماندن در رابطه بود. اکثر زنان احساس می کردند که مجبور به باقی ماندن در رابطه و حفظ آن بودند و گاه این اجبار منجر به فاصله گرفتن عاطفی و حتی فیزیکی از همسر خیانتگر می شد. که این یافته با پژوهش (Fife et al., 2023) که بیان می کند، مقابله افراد در مواجهه با خیانت ممکن است به علت وجود فرزند و نداشتن پایگاه حمایتی از سبک های مقابله ای فعل پذیر، شامل اجتنابی، تسلیمی و انحراف توجه استفاده کرده و در رابطه باقی بمانند، همسو است. جدایی عاطفی با یافته های پژوهش (Izadi et al., 2022) که خیانت همسر را نوعی رها شدگی عاطفی بیان می کنند، همسو است.

مضمون سوم بیانگر عواملی بود که زنان را وادار می کرد علیرغم تمایل خود همچنان در رابطه باقی مانده و رابطه زناشویی را حفظ کنند. عوامل خانوادگی، تابوهای فرهنگی، عوامل درون فردی و عوامل اقتصادی از جمله دلایل زنان در این زمینه بود. از آنجا که موضوع خیانت وابسته به فرهنگ است و این پژوهش در بافت فرهنگی خاص این منطقه انجام شده است. لذا یکی از نگرانی های گزارش شده تابوهای فرهنگی بود. نقش فرهنگ جامعه که خانواده نیز جزئی از آن محسوب می شود در رفتار زنان خیانت دیده بسیار پررنگ بود. تابوهای فرهنگی و قومی پیرامون طلاق در جامعه افغانستان همچنان قدرتمند بوده و انگ اجتماعی پیرامون طلاق، سنتی بودن بافت فرهنگی، دیدگاه منفی جامعه، بدبینی خانواده، نداشتن آینده، تا آخر عمر مجرد ماندن، تابو بودن طلاق، جبر اجتماعی، تعصبات قومی، حق دادن به همسر، تقاضای جنسیتی "مردانه" و قوم گرایی زنان را از فکر کردن به جدایی باز داشته است. در خصوص تابوهای فرهنگی، یافته های پژوهش با یافته های پژوهش (Dadras et al., 2022) که نشان دادند، زنان در جامعه افغانستان تنها در چهار مورد (غیبت طولانی مدت همسر، خودداری شوهر از دادن نفقه، مبتلا شدن شوهر به یک مرض صعب -

الاعلاج و عیب شوهر) می‌توانند خواهان جدایی از شوهر گردند اما بر اساس قانون مدنی افغانستان، مردان می‌توانند به طور آزادانه و بدون ذکر هیچ دلیلی اقدام به طلاق نمایند و حتی می‌توانند به صورت شفاهی همسر خود را طلاق دهند، همسو است. یکی دیگر از یافته‌های پژوهش سنتی بودن بافت فرهنگی، دیدگاه منفی جامعه بود. بدیهی است که در عمل، هنجارهای اجتماعی محافظه‌کارانه حاکم بر جامعه، حق طلاق زنان را بسیار محدود می‌کند. به عنوان مثال، مواردی از اعمال خشونت‌های شدید دیده شده است که حتی با معیارهای محلی و یا برداشتهای محلی از قوانین اسلامی نیز مطابقت ندارند. این یافته با گزارش دولت افغانستان به کمیته CEDAW¹، که اشاره کرده است: "اگر چه زنان حق دارند بر اساس دلایل قانونی درخواست جدایی نمایند، ولی اکثر زنان از این حق خود آگاه نیستند. تمایل برای طلاق زیاد نیست، چون طلاق در فرهنگ افغانستان نامطلوب تلقی می‌شود." همسو است.

عوامل درون فردی، یکی دیگر از یافته‌های پژوهش بود. این مضمون از زیر مضمون‌های ترس از دست دادن پشتیبان، برآورده نشدن نیازهای فردی، افکار منفی، باورهای نادرست، افکار عدم جذابیت جنسی، عزت‌نفس پایین، افکار عدم جذابیت فیزیکی، احساس عدم کفایت، شک کردن به خود، احساس بی‌ارزشی کردن، احساس ضعیف بودن و ترس از تنها ماندن بدست آمد. یافته‌های پژوهش نشان داد که عوامل درون فردی زنان خیانت دیده و ناراضی را در رابطه زناشویی پس از خیانت نگاه داشته است. و اکثر زنان خود را مجبور به ماندن در رابطه احساس می‌کردند. همسویی این یافته‌ها را می‌توان در پژوهش‌های زیادی مشاهده کرد، که در رابطه به عوامل درون فردی و خیانت زناشویی انجام شده است. از جمله این پژوهش‌ها می‌توان به پژوهش‌های (choupani et al., 2019)، (Talaeezadeh et al., 2023)، (Ahmadiardakani, 2022) و (Salari Feizabad et al., 2021)، اشاره کرد. یکی دیگر از یافته‌های پژوهش عوامل اقتصادی بود. یافته‌های پژوهش نشان داد که عوامل اقتصادی زنان افغان را علیرغم تمایل و انتخاب، آنها وادار به باقی ماندن در رابطه می‌کند. نگرانی بیشتر مشارکت کنندگان از نبود پشتوانه اقتصادی و عدم اطمینان از تمکن مالی برای ادامه زندگی به تنهایی بود. از آنجا که سنت و ساختار فرهنگی حاکم بر جامعه افغان، به زنان به سادگی اجازه ورود به بازار کار را نمی‌دهند، زنان از داشتن جایگاه بالاتر منع می‌شوند و مردان از نظر

¹ Committee on the Elimination of Discrimination against Women.

اقتصادی و جایگاه برتری می‌یابند. در نتیجه زنان به علت برخورداری کمتر از سرمایه‌های مادی و انسانی لحاظ اقتصادی به همسران خودشان وابسته هستند. این یافته با یافته‌های (Askari et al., 2019) همسو است. در نتیجه بر اساس کلیشه‌های جنسیتی که حدود و مرزها را بین دو جنس مشخص می‌نماید در جامعه افغانستان بسیار قوی و ریشه دار است و تخطی از این آداب و واکنش بسیار شدید اجتماعی را در پی دارد. سنت و باورهای پدرسالارانه که در افغانستان به یک قرارداد مقدس تبدیل شده است، مرزها و معیارهای اخلاقی و شخصیتی زنان و مردان را بر مبنای تفاوت‌های بیولوژیک تعیین می‌کند. در نظام پدرسالارانه، زنان در تولید سهم‌اند اما به دلیل اینکه مردان موجود برترند، حق مالکیت از آنان سلب می‌گردد. جمع‌گرایی یکی از مشخصات بارز چنین نظامی بوده که قدرت اندیشیدن بصورت انفرادی را تضعیف می‌کند و فرد را در شرایطی قرار می‌دهد که کمتر از توانمندی‌های فردی‌اش بهره‌گیرد. بنابراین زنان افغان پس از تجربه خیانت زندگی جمعی و باورهای فرهنگی را بر خود و تمایلات فردی خود ارجحیت داده و به دلیل عواقب منفی طلاق به آن فکر نمی‌کنند.

اما آنچه در این میان حائز اهمیت است نبود سیستم‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای زنان خیانت دیده در افغانستان است. با توجه به این نکته که اکثر زنان خیانت دیده در نهایت در رابطه باقی می‌مانند، نیاز به خدمات مشاوره خانواده که بتواند زوجین را در گذار از هیجانات منفی حمایت کرده و به آنها کمک کند تا با پشت سر گذاشتن موضوع خیانت به زندگی ادامه دهند، احساس می‌شود. در حال حاضر افغانستان نیاز شدید به مشاوران خانواده‌ای دارد که بتوانند برنامه‌ها و پروتکل‌های مشاوره‌ای ویژه مشاوره خانواده در زمینه‌های گوناگون از جمله موضوع خیانت را طراحی و اجرا کنند. البته با روی کار آمدن دولت طالبان و منع ارائه خدمات مشاوره به غیر همجنس این خدمات نه تنها رشد نکرده است بلکه، در آینده محدودتر نیز خواهد شد. شاید یکی از راهکارهای مفید در این زمینه ارائه خدمات مشاوره خانواده به شکل آنلاین از طریق مشاوران فارسی زبان از سایر نقاط جهان باشد.

محدودیت‌های پژوهش

از آنجایی که حساسیت موضوع خیانت زناشویی برای افراد و جامعه‌ی با بافت سنتی مثل افغانستان بسیار بالا است، بنابراین راضی کردن افراد واجد شرایط برای شرکت در پژوهش و ضبط مصاحبه‌ها بسیار دشوار بود و زمان طولانی صرف این مسئله شد و همین امر مانعی بر سر همگن کردن نمونه بود. از طرف دیگر به دلیل اینکه مصاحبه‌ها با زبان و لهجه محلی (دری افغانستان) انجام شد و لازم بود که تمامی مصاحبه‌کلمه به کلمه مطالعه شده و به زبان فارسی رونوشت شود لذا بازگردانی بعضی از اصطلاحات یک موضوع قابل توجه بود.

پیشنهادات پژوهشی و کاربردی

پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌هایی دیگر به بررسی تجارب مردان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی پرداخته شود و همچنین تفاوت‌های بین واکنش‌های مردان و زنان به خیانت همسر مورد مطالعه قرار گیرد. این چنین پژوهش‌ها می‌تواند دلایلی که باعث ادامه زندگی مشترک در افراد خیانت‌دیده می‌شود، را تجزیه و تحلیل نماید. و از آن در طراحی مداخلات مشاوره‌ای استفاده شود. لازم به ذکر است که آگاهی از تجارب افراد خیانت‌دیده در بافت فرهنگی می‌تواند به افزایش موفقیت در جلسات مشاوره و درمان با موضوع خیانت زناشویی و تأثیرات آن کمک کند.

بنابراین از لحاظ کاربردی، یافته‌های این پژوهش گامی در جهت غنی‌تر شدن ادبیات محدود مسائل خانوادگی زوجین در افغانستان است. جامعه افغانستان یکی از جوامع کم‌برخوردار در زمینه پژوهش بوده و به دلیل دشواری دسترسی پژوهشگران به جامعه نمونه، بسیار از مسائل اجتماعی در این کشور همچنان از دید پنهان مانده است. از طرفی حضور میلیون‌ها افغان در سراسر جهان، نیاز این جامعه به خدمات مشاوره خانواده مبتنی بر فرهنگ آنها را مشخص می‌سازد. لذا نتایج پژوهش حاضر می‌تواند جهت طراحی مداخله مشاوره مبتنی بر فرهنگ ویژه زنان خیانت‌دیده افغان استفاده شود. این مداخله توسط نویسندگان این مقاله در دست تهیه است.

اخلاق پژوهش

پژوهش حاضر با رعایت اصول اخلاقی پژوهش و حفظ محرمانگی اطلاعات شرکت کنندگان انجام گرفته است. با توجه به حساسیت موضوع در جامعه افغانستان، رضایت شفاهی شرکت کنندگان قبل از شروع مصاحبه اخذ شده است.

منابع مالی

این مقاله هیچ گونه حمایت مالی نداشته و در راستای پژوهش رساله دکتری انجام شده است.

دسترسی به مواد و داده ها

داده های این پژوهش محرمانه است.

تایید اخلاقی و رضایت مشارکت کنندگان

این مقاله برگرفته شده از رساله دکتری مشاوره در دانشگاه اصفهان است و همه شرایط و ضوابط اجرای پژوهش مورد تأیید گروه مشاوره، شورای دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی و نیز شورای پژوهشی دانشگاه اصفهان قرار گرفته است. لازم به ذکر است که در این مطالعه ضمن رعایت اصول اخلاقی پژوهش و حفظ محرمانگی اطلاعات شرکت کنندگان، هدف از مصاحبه و پژوهش برای شرکت کنندگان در پژوهش توضیح داده شده است. بعد از کسب رضایت و شفاف شدن موضوع بصورت آگانه مصاحبه ها انجام گرفته است.

رضایت برای انتشار

نویسنده های این پژوهش برای انتشار این مقاله رضایت کامل دارند.

تصریح در باره تعارض منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

سپاسگزاری

از کلیه زنان متاهل و آسیب دیده از خیانت شهر هرات که در این پژوهش شرکت نموده و به روند اجرای آن کمک کردند، سپاسگزاری می شود.

References

- Afshari Kashanian, O., Zahrakar, k., Mohsen Zadeh, F., & Tajik Esmaili, A. A. (2019). Detection of Predisposing factors in women marital infidelity [Research]. *Journal of Counseling Research*, 18(71), 121-154. <https://doi.org/10.29252/jcr.18.71.121> [Persian]
- Ahmadiardakani, Z. (2022). Qualitative Analysis of the Underlying Factors for Extramarital Relationships in Women Experiencing Extramarital Relationships: A Qualitative Study. *Journal of Counseling Research*, 20(80), 5-34. <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i80.8496> [Persian]
- Amani, A., Khaleghpanah, K., & Mohamadi, A. (2020). Lived experience of betrayed women in marital relationship in Sanandaj. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 255-272. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1398.9.2.12.8> [Persian]
- Ariapooran, S., & Hajimoradi, R. (2021). The Role of Spirituality Well-being, Forgiveness, and Marital Self-Disclosure in Internet Infidelity in Couples: A Survey Study. *Family Counseling and Psychotherapy*, 11(1), 1-34. <https://doi.org/10.22034/fcp.2021.61960> [Persian]
- Asayesh, M. H., Golpasha, E., & Bahonar, F. (2022). Explaining the Behavioral Experiences and Psychological Coping of Women Who Are Victims of an Extramarital Relationship: A Qualitative Study. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(4), 251-269. <https://doi.org/10.22059/japr.2022.327642.643921> [Persian]
- Askari, A., Rohani, A., & Gergichian, Z. (2019). Patriarchal contexts of female early marriage among afghan migrants in the city of Yazd. *Journal of Iranian Social Studies*, 13(4), 78-110. <https://doi.org/10.22034/jss.2019.47855> [Persian]
- Atapour, N., Falsafinejad, M. R., Ahmadi, K., & Khodabakhshi-Koolaei, A. (2021). A Study of the Processes and Contextual Factors of Marital Infidelity [Research]. *Practice in Clinical Psychology*, 9(3), 211-226. <https://doi.org/10.32598/jpcp.9.3.758.2>
- Bakhtyari, e., hosseini, s., & arefi, m. (2021). The Mediating Role of Marital Intimacy in the Relationship between Attachment Style and Couples' Attitude Towards Infidelity [Research]. *Journal of Counseling Research*, 20(77), 122-140. <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i77.6144> [Persian]

- Bashirpour, M., Shafi'abadi, A., & Doukaneifard, F. (2020). Factors affecting the tendency to marital infidelity: A grounded theory study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 8(4), 16-27. <https://doi.org/10.22062/JQR.2020.90987>
- Braun, V., & Clarke, V. (2021). Can I use TA? Should I use TA? Should I not use TA? Comparing reflexive thematic analysis and other pattern-based qualitative analytic approaches. *Counselling and psychotherapy research*, 21(1), 37-47. <https://doi.org/10.1177/1035719X211058251>
- Choupani, M., Fafehizade, M., Asanjarani, F., & De Castro Correa, A. M. (2021). Existential Phenomena in Men's Marital Infidelity. *Journal of Family Research*, 17(3), 483-513. <https://doi.org/10.52547/JFR.17.3.483> [Persian]
- choupani, m., Sohrabifard, M. M., Mohammadi, F., Esmaeli, N., & Samdifard, A. (2019). The perception of unfaithful men (infidelity) of the causes and factors in preventing Extramarital relations: a qualitative study [Research]. *Journal of Counseling Research*, 18(69), 79-105. <https://doi.org/10.29252/jcr.18.69.79> [Persian]
- Dadras, O., Nakayama, T., Kihara, M., Ono-Kihara, M., & Dadras, F. (2022). Intimate partner violence and unmet need for family planning in Afghan women: the implication for policy and practice. *Reproductive Health*, 19(1), 52. <https://doi.org/10.1186/s12978-022-01362-5>
- Dehghani, M., & Dehghani, Y. (2023). Comparison of Attachment Injury Resolution Model and Integrative Couple Therapy on Trust Reconstruction among the Injured Women by Marital Infidelity. *The American Journal of Family Therapy*, 51(3), 283-301. <https://doi.org/10.1080/01926187.2021.1967223>
- Esfandiyari Bayat, D., asadpour, I., mohsenzadeh, F., & kasaei, A. (2021). Comparison of the effectiveness of group counselling based on rational, emotional and behavioral therapy (REBT) and acceptance and commitment therapy (ACT) on forgiveness of women affected by marital infidelity [Research]. *Journal of Psychological Science*, 20(97), 139-148. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.17357462.1400.20.97.13.0> [Persian]
- Fife, S. T., Gossner, J. D., Theobald, A., Allen, E., Rivero, A., & Koehl, H. (2023). Couple healing from infidelity: A grounded theory study. *Journal of Social and Personal Relationships*, 40(12), 3882-3905. <https://doi.org/10.1177/02654075231177874>
- Gholipour Firozjaei, M., Dokaneifard, F., & Jahangir, P. (2023). Comparison of the effectiveness of reality therapy and logotherapy on the components on forgiveness

- and marital trust of women affected by marital infidelity seeking divorce. *Journal of Psychological Science*, 22(124), 791-807. <https://doi.org/10.52547/JPS.22.124.791> [Persian]
- Greenman, P. S., Johnson, S. M., & Wiebe, S. (2019). Emotionally focused therapy for couples: At the heart of science and practice. In *APA handbook of contemporary family psychology: Family therapy and training, Vol. 3* (pp. 291-305). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000101-018>
- Izadi, Z. S., Rezapour Mirsaleh, Y., & Choobforoushzadeh, A. (2022). Investigating Facilitating Factors of Forgiveness Process in Betrayed People: A Qualitative Study. *The Women and Families Cultural-Educational*, 17(59), 85-103. <https://dori.net/dor/20.1001.1.26454955.1401.17.59.4.5> [Persian]
- Maxwell, J. A. (2021). Why qualitative methods are necessary for generalization. *Qualitative Psychology*, 8(1), 111-118. <https://doi.org/10.1037/qap0000173>
- Movahdrad, F., Alitabar, S. H. S., Mohammadi, A., & Hosseiniard, V. (2023). The effectiveness of strength-based counseling on the tendency toward marital infidelity and self-compassion of conflicted couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*, 5(2), 8-14. <http://doi.org/10.52547/jarac.5.2.8>.
- Nasiri, Z., Hounarparvaran, N., Javadzadehshahshahani, F., & Samani, S. (2022). Investigating the precipitating and exhibiting factors of marital infidelity: a qualitative study. *Journal of Applied Family Therapy*, 3(1), 110-135. <https://doi.org/10.22034/AFTJ.2022.305871.1208> [Persian]
- Navabinejad, S., Rostami, M., & Parsakia, K. (2023). The mediating role of emotional intelligence in the relationship between marital conflicts and tendency to marital infidelity in couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling (JARAC)*, 5(1), 1-8. <https://doi.org/10.52547/jarac.5.1.1>
- Rasheed, A., Amr, A., & Fahad, N. (2021). Investigating the Relationship between Emotional Divorce, Marital Expectations, and Self-Efficacy among Wives in Saudi Arabia. *Journal of Divorce & Remarriage*, 62(1), 19-40. <https://doi.org/10.1080/10502556.2020.1833290>
- Roohi Karimi, T., Shirazi, M., & Sanagouye Moharrer, G. R. (2021). Comparison of the Effectiveness of Cognitive-Behavioral Couple Therapy and Acceptance and Commitment Couple Therapy on the Couple Burnout and Post-traumatic Stress of

- Women Affected by Marital Infidelity. *Family Counseling and Psychotherapy*, 10(2), 41-74. <https://doi.org/10.22034/fcp.2021.61914> [Persian]
- Salari Feizabad, H., Nouranipoor, R., & Zahrakar, K. (2021). Comparison of the effectiveness of integrative couple therapy and integrative behavioral couple therapy on increasing the resilience of couples affected by infidelity [Research]. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(6), 100-114. <https://doi.org/10.52547/shenakht.7.6.100>[Persian]
- Samadi Kashan, S., Pourghnad, M., & zamani, m. s. (2019). Marital Infidelity: Exploring Views, Factors and Consequences [Analysis]. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ)*, 8(4), 165-176. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1398.8.4.22.4> [Persian]
- Selterman, D., Garcia, J. R., & Tzapelas, I. (2021). What Do People Do, Say, and Feel When They Have Affairs? Associations between Extradyadic Infidelity Motives with Behavioral, Emotional, and Sexual Outcomes. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 47(3), 238-252. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1856987>
- Soufy, N., Madani, Y., & Shahmoradi, S. (2021). Studying the Influence of the Academic Teachings of Counseling Students and Graduates on Their Perspectives about Marriage and Marital Relationships: A Qualitative Study. *Journal of Counseling Research*. <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i78.6790> [Persian]
- tajbakhsh, g. (2021). Analysis of the underlying factors of extramarital affairs. *Woman in Development & Politics*, 19(4), 595-614. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2021.328053.1008055> [Persian]
- Talaezadeh, M., Eftekhari saadi, z., Heydarie, A., & Joharifard, R. (2023). Comparing the effectiveness of "hypnosis therapy" and "schema therapy" on the dimensions of mental health in the prevention of divorce of men and women who have been betrayed [Research]. *Journal of Health Promotion Management*, 12(3), 63-81. <https://doi.org/10.22034/jhpm.12.3.63> [Persian]

پیوست شماره ۱

(نمونه مصاحبه)

چگونه فهمیدید که همسر شما برای شما خیانت می کند؟

پاسخ: مه عروسی کردم و دو طفل دارم طفل ها ما خورد هستن یکی سه ساله است و یکی به ای روزا چهل روزه شده و به ای مدتی که عروسی کردم یگ خاله کارگر داریم به سن ها چهل ساله است که همه روزه میایه خاله کارگر هم مادر جان ما پیدا کردن به ما خیلی خوب زن معلوم میشد و خیلی اعتماد داشتیم به او و خانه ما و مادرم داخل یگ جاده است روز جمعه بود رفتم خانه مادرم شوهر ما گفت ما نمیرم چاشت به خونه دوست خود مهمانم ما هم رفتم شوهر ما از خانه بیرون شد گفت میروم مهمانی.

چاشت پدرم آمدن گفتن چری شوهر تو خو خانه است اینجی نماده گفتم خانه نیه گفتن وی حمالی خاله زنگ در سرا زد دروازه کسی باز کرد خاله هم رفت داخل وقتی ای گپ شنیدم واقعا دست و پا ما سست شد چون ناممکن بود خاله کارگر روز جمعه بیایه و ای که شوهر ما خو رفت پس کی به خانه بوده ما هم چون پدرم مشکل قلبی دارن خوده نورمال گرفتم نمیخواستیم اونا تشویش کنن بری شوهر خو زنگ زدیم گفتم خانه هستی گفت چری گفتم هیچ پدرم به کوچه تو دیده بودن گفت ما نرفتم خانه دوستم حوصله نداشتیم ما هم نگفتم که خاله آماده یا نه گفتم پرسانم کنم ای چیزی نمیگه قط کردم بری پدرم گفتم پدر مطمئن بودی که خاله بود پدرم گفتن ما خوش آمدی هم کردم همراهی گفتن جمعه ما هم میایه به خانه تو گفتم ما امروز گفتم بیایه فرشا ما بشوره اصلا نمیخواستیم پدرم و مادرم بفهمن چون هم مریضن هم زود سرینا بد بخوره زندگی ما تباها همیشه تحمل دیدن همچین کاری ندارن.

تمام روزه به مشکلات تیر کردم شام هرچی گفتن نرو شب باش نشد گفتم باید برم رفتم خانه دیدم شوهرم خوابه گوشی او اهسته و درداشتم تماس های نگاه کردم

ساعت دوازده به اسم لالا کسی زنگ زده بود آخر شماره او حفظ کردم گوشی خودخو نگاه کردم که اخر کرده همو شماره خاله است.

بعد از این که اطلاع پیدا کردید که همسر شما برای شما خیانت کرده چه عکس العملی را انجام دادید؟

پاسخ: شبی به شوهر خو گفتم یگ انگشتر ما نیه خاله جواب میدم اعصاب خو خراب کرد که او دزد نیه پیدا میشه شک نکن فردای که خاله آمد به خاله گفتم دگه نیابن بری شوهر خو هم گفتم فعلا چند وقتی نیایه

خودم کارا خو میکنم گفت پشیمان میشی نمیتانی کارا خو کرده با دو بچه گفتم میتانم دو هفته میشه نمایه یگسر هم شوهر مه میگه بگو بیایه گناه داره او احتیاجه .

آیا همسرتان فقط با یک کیس خاص (معشوقه) در حال خیانت است یا برایش فرقی نمی کنه ؟
پاسخ: نمی فهمم، اگه غیر از همی کیس دیگه کسی هم باشه که دلم می ترقه، اصلا دیوانه میشم، طاقت کرده نمیتونم.

آیا اون شخص آشناست؟

پاسخ: ها همونی است که گفتم خاله کارگر مانه (خدمت کار)

وقتی فهمیدید که همسرتان خیانت کرده چه احساسی برای تان دست داد؟

پاسخ: راستش نمیتوانم طاقت کرده دو هفته است فکر میکنم خواب میبینم اصلااااا دستم نیه هر لحظه اشکا مه میریزه نمیفهمم باید بری شوهر خو ایشته بگویم نام سیاست مه خراب بشه اگر بفهمه که مه فهمیدم میفهمم بدتر میشه چون خواهر ندارم برار ندارم تک دخترم.

وقتی فهمیدید که همسرتان خیانت کرده چه فکری آمد سراغ شما؟

پاسخ: فکر فکر کردم که زندگی مه دیگه خراب شد و دیگه هیچ وقت رو خوشبختی را نمی بینم، باز گاهی اور تصور می کردم خودی همو خاله کارگر دست به دست میانند و مه مگری کارگری اونا بکنم.

بنظر شما چگونه بین همسر شما و اون شخص رابطه ایجاد شده و سرانجام به خیانت رسیده؟

پاسخ: خب چون همدیگر می دیدند و هر روز خاله کارگر میامد به خونه ما گاهی مه خواب بودم و گاهی حمام و یک جا دیگه بلاخره ای دونفر خودی هم اوقات زیادی داشتند که تنها باشند چون همسر مه هم چاشت ها میایه به خونه و تا عصر به خونه است و استراحت می کنه. خدا میفهمه که اینا از کی خودی هم رابطه بر قرار کرده بودند و مه نمی فهمیدم.

احساس تان در مقابل اون شخص چیست؟

پاسخ: دلم مایه اور بکشم و دلم مایه اور تکه تکه کنم، مثل یک دزد و یک جنایت کار می بینم اور که زندگی و همسر مه دزدی کرده

چه حسی نسبت به خودتان دارید؟

پاسخ: هیچ حسی ندارم فکر می کنم که حتما گناه از مه بوده که همسر مه رفته سمت خیانت و خود خو باز سر زنش می کنم. گاهی می گم نه به من چه حتما او لیاقت مه نداشته که رفته سمت یک خاله کارگر. گاهی میگم شاید مه کم گذاشتم به او و مطابق به میلش رفتار نکردم که رفته سراغ یکی دیگه، ولی دلم به خودم میسوزه که هیچ کسی را ندارم نه برادر و نه خواهر که با او صحبت کنم و راه چاره ای ندارم ای بیشتر از همه

به فکر مه میایه و با خود خو میگم که اگر کس و کاری را می داشتیم حالی ای جرات نمی کرد که به مه خیانت کنه. مه چون می فهمه که پشتیبانی ندارم راحت کار خو میکنه و ترس مه هم از همینه که اگر بفهمه که مه خبر دارم بیشتر و بد تر نکنه.

بنظر شما خیانت مثل چی میمونه؟

پاسخ: خدا، به کافر هم نام وضعیت مه نشان بده خیلی سخته مثل دیوونه ها شدم ای دوهفته بخدا نمی فهمم که رو زمینم یا رو هوا، خیلی فراموشی پیدا کردم، احساس می کنم پیر شدم.

تعریف شما از خیانت زناشویی چیست؟

پاسخ: یعنی اوج نامردی، بخاطر یک موضوعات بیهوده و شهوانی و تنوع طلبی به همسر خو نامردی کردن.

آیا همسر شما در جریان است که شما از خیانت او مطلع هستید؟

پاسخ: نه اصلا نامم که خبر شه. دمی که میایه سعی می کنم خیلی خود خو خوشحال نشون بدم و مثل قبلا رفتار کنم که شک نکنه اصلا.

چه عکس العملی نشان می دهد اگر بفهمد؟

پاسخ: قبلا گفتم که اگر بفهمه که مه فهمیدم میفهمم بدتر میشه چون خواهر ندارم برار ندارم و تک دخترم مادر و بابا هم که پیر هستند نمی توانند کاری کنند بیخی میترسم که ازی بدتر نشه، بخدا شب ها راز و نیاز می کنم بلکه خوب شه همه چیز مثل کابوس می میمونه.

وقتی شما همسر تان را می بینید چه احساسی به شما دست می دهد؟

پاسخ: نمی فهمم هم اور دوست دارم نامم از دست بدم اور، و هم ازش متنفرم که ایشته تونست این کار با مه بکنه، ولی سعی می کنم جوری رفتار کنم که شک نکنه که مه خبر دارم. خود خو معمولا به نا فهمی می زنم. ولی هر کار که می کنم باز هم همو کار های که در حق مه کرده میایه جلو رو مه و همه چیز تازه میشه نمی تونم فراموش کنم مچوم چری. خیلی کوشش می کنم که بیخیال بشم ولی باز هم نمیشه حتی بعضی روز ها بخو آهنگ میگذارم وقتی کار ها خونه خو میکنم، گاهی می رقصم و خود خو شاد نگهمیدارم ولی نمیشه مثل یک گلوله آتشی به سر دل مه است و با دیدن همسر مه همه چیز تازه میشه.

آیا در خانواده همسر تان فقط همسر شما در رابطه زناشویی اش خیانت کرده؟

اگر خیانت هم میکنند کسی خبر نداره البته یکی مجرده هنوز و یکی هم تازه نامزد شده.

چه تصمیمی دارید در آینده؟ آیا مایل هستید که با همسر تان دوباره ادامه بدید؟

پاسخ: نمی فهمم که چی سرنوشتی دارم به آینده فقط ای می فهمم که از طلاق گرفتن خیلی می ترسم چون نامم که لکه ننگی به خانواده خو بشم، دیگه چاره ای جز ادامه دادن ندارم چون خانواده ما فقط یک

فرزند دارند و اونم مه هستم باز پدر و مادر مه مریض هستند و استرس برای شان خوب نیست می ترسم که اگه بحث طلاق و اینا پیش بیایه یک بلای سر ازونا بیایه که تا اخر عمر خود خو نبخشم.

بنظر شما چرا همسر تان به شما خیانت کرده؟

پاسخ:همی سواله بار ها خودم از خود خو بکردم و هیچ جوابی هم پیدا کرده نتونستم که مر قانع کنه. گاهی می گم شاید کم گذاشتم و نیازهای اور رفع نکردم گاهی میگم البد مه زشتم و بیشتر به خود خو می رسم کلا همی به مه سوالیه است تا حالی چون خاله کارگر ما خیلی هم مقبولی نیه و سنش هم خیلی از مه پیر تره مچوم چری ایته کاری کرده همسر مه.

